

Raadsmemo

Datum: 14 oktober 2014

Aan: Gemeenteraad van Hof van Twente

Kopie aan:

Van: H.J. Scholten

Voor informatie: Jeroen te Molder, Financiële zaken

Onderwerp: Omgang gemeente met risico's garantstelling geldleningen

1. Aanleiding

Vanuit de gemeenteraad is gevraagd naar meer inzicht hoe wordt omgegaan met risico's bij garantstellingen.

2. Kaders

De gemeente heeft geldleningen en garanties verstrekt in het kader van haar publieke taak aan diverse instellingen. De kaders bij het verstrekken van geldleningen en garanties zijn de Wet fido (financiering decentrale overheden) en het treasurystatuut.

Uitgangspunt is dat het verstrekken van geldleningen en garanties om te voorzien in de financieringsbehoefte van instellingen geen expliciete taak van de overheid is. De risico's moeten worden gelaten bij die instellingen en banken die daarin zijn gespecialiseerd, en die zich daarvoor ook laten betalen.

3. Proces

De gemeente kan uit hoofde van haar publieke taak wel geldleningen of garanties verstrekken wanneer een te realiseren voorziening, bijvoorbeeld op het gebied van welzijn, sport of cultuur, het algemeen gemeentelijk belang dient en zonder dat niet van de grond komt. Dan kan door de gemeenteraad besloten worden tot het verstrekken van een lening of garantie.

Om een goede afweging te kunnen maken is een aantal randvoorwaarden benoemd:

- De begroting bepaalt het budgettaire kader voor de uitoefening van de publieke taak.
- Vooraf wordt advies ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij.

"RAADSMEMO" is de vorm van actieve informatievoorziening aan de gemeenteraad, waarbij een actuele ontwikkeling of aanvullende informatie wordt meegedeeld door een portefeuillehouder. Een raadsmemo is bedoeld ter kennisname.

"RAADSinFORMATIE" is de vorm van actieve informatievoorziening aan de gemeenteraad, waarbij de actuele stand van zaken van een beleidsonderwerp uit programmabegroting/collegeprogramma of van een project wordt beschreven. De raadsinformatie wordt door het college aangeboden aan de raad en wordt standaard geagendeerd voor de eerstvolgende vergadering van de commissie Algemeen of Fysiek.

- De instelling die het aangaat zal een beargumenteerd voorstel en gewaarmerkte financiële stukken en eventueel een accountantsverklaring moeten overleggen. Ambtelijk wordt het gemeentebestuur geadviseerd over financieringsvoorwaarden en implicaties van de betreffende aanvraag voor de financiële positie van de gemeente.
- Teneinde de kredietrisico's te beheersen worden, waar mogelijk, zekerheden verlangd.

4. Risicobewaking

De bewaking van het verloop en risico's van de geldleningen en garanties is een doorlopend proces. Verantwoording over het verloop vindt plaats bij de begroting en jaarrekening.

Bij een verstrekte geldlening wordt de jaarlijkse rente en aflossing in rekening gebracht. Bij de bewaking van openstaande debiteuren wordt bewaakt of de gelden ook worden ontvangen. Indien betaling achterwege blijft wordt contact opgenomen. Dit kan ook aanleiding zijn om de gehele financiële positie van de instelling te bespreken.

Bij gegarandeerde leningen ontvangen wij jaarlijks een saldobestätigung van de restantschuld van de geldverstrekker. De geldverstrekker is de eerste partij die toeziet op de aflossing en de financiële positie van de instelling bij achterblijvende betalingen. Indien hier sprake van is, dient zij ook de gemeente als garantieverstrekker te informeren.

Bij de woningbouwverenigingen (en –stichtingen en – corporaties) is er voornamelijk sprake van een garantstelling via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Omvang achtervang ultimo 2013 is € 40,8 mln.

Het WSW toetst en vormt zich een oordeel over de financiële positie bij de verstrekking van informatie over de financiële positie van de woningbouwvereniging. Van oudsher, voor de oprichting van het WSW, zijn er nog direct leningen en garanties verstrekt aan woningbouwverenigingen. Deze worden door het WSW meegenomen in de beoordeling van de financiële positie van de betreffende woningbouwvereniging.

Van de gegarandeerde leningen is een indeling naar aard van de betreffende partijen gemaakt. In de jaarrekening is tevens een gedetailleerde specificatie opgenomen van alle gegarandeerde leningen.

Geldnemer / aard-omschrijving	(bedragen x € . 1.000)	Oorspr bedrag	% borg	Restant 01-01-13	Restant 31-12-13
<i>Directe garantstellingen</i>					
* Woningbouwcorporaties		8.293	100	4.786	4.476
* Zorginstellingen		5.177	100	3.486	3.329
* Afvalverwerking		25.917	5	1.282	1.050
* Overige instellingen		655	100	208	189
* Sportverenigingen		586	50/100	236	273
* Meerdere personen/ HvO		1.034	100	685	682
		41.662		10.683	9.999
<i>Indirecte garantstellingen</i>					
* Woningbouwcorporaties / woningbouw		99.343	50	43.039	40.799
		99.343		43.039	40.799

In de risicoparaagraaf in begroting en jaarverslag (zie pagina 85 jaarverslag 2013) is bij de bepaling van de weerstandscapaciteit het risico met betrekking tot verstrekte leningen en garanties gekwantificeerd. Bij zowel het verstrekken van geldleningen als het afgeven van garanties daarop blijft, ondanks de gestelde voorwaarden, altijd sprake van enig risico. In het kader van risicomanagement is de omvang van dit risico ingeschat op 10% van de omvang van de verstrekte en gegarandeerde leningen. De kans dat dit zich ook voor zal doen is ingeschat op klein (25%).

De (bevestigde) restantschuld van de verstrekte geldleningen en garanties is uiteraard een momentopname. Om de risico's te beperken en bij het achterwege blijven van een betaling niet gelijk voor een voldongen feit te worden gesteld, worden de actuele ontwikkelingen zo veel mogelijk gevolgd. Informatiebronnen daarbij zijn nieuwsberichten, jaarverslagen, toetsing door andere partijen (zoals het Waarborgfonds Sociale Woningbouw en Stichting Waarborgfond Sport). Indien dit aanleiding geeft tot behoefte aan meer inzicht in de financiële positie en ontwikkeling zal in overleg worden getreden met de instelling.